

NOVA POSONIENSIA.

ANNO CHRISTI MMXXIII.

DIE XXIX. MARTIUS

odostó a Máramara-tenger legnépesebb városa 15–20.000 lakossal. A népesség egyik fele török; a másik örmény, görög, spanyol zsidó. A várost a tengeren érkező nagyon kiesnek, sőt bájosnak találja; a bujdosók is olyannak találják. Tetszik nekik az elég nagy és elég szép város, mely a tengerpartig lenyúló kies hegyoldalon fekszik. Sekély kikötője szeles időkben nem biztos; hajók tehát nem igen keresik föl, csak sajkák, bárkák, evezősök. A lakosok Konstantinápoly felé gabonával és gyümölcssel kereskednek.

Ezen az impozáns helyszínen beszélgetett egyik munkatársunk Mikes Kelemennel, aki Törökországba emigrált, miután Franciaországban forróbb lett a hangulat, XIV. Lajos vendégszeretete ellenére.

❖ *Kelemen! Több évet töltött Franciaországban, ez biztosan nagy hatással volt önre. Kérem jellemezze ezeket az éveket.*

~Igen, ezek az évek valóban óriási hatással voltak rám. Rákóczi uram jóvoltából részesülhettem francia nevelők kiváló oktatásában. Színházba és operába járhattam, tehát alaposan megismerhettem a francia kortárs irodalmat és az új írói attitűdöt.

❖ *Sóvárgott-e ez idő alatt hazája után?*

~Természetesen. Nem múlt el úgy egy nap, hogy szép hazámra nem gondoltam volna, de sajnos családom folytonos közbenjárása ellenére is fő és jószágvesztésre ítelt a Magyar Országgyűlés.

❖ *Úgy látom ön igen jól érezte magát Franciaországban, mi okból érkezett még is török földre?*

~Nem saját akaratomból érkeztem ide. Bécs kiadatási követelései miatt nem maradhattam az országban. III: Ahmed szultán helyezett minket ide a „bujdosó városba”. Biztosítanak egy teljes utcát

számunkra, magyaroknak és én egy gyönyörű házat kaptam, mely egykor egy gazdag örmény származású személy tulajdona volt.

❖ *Kérem meséljen olvasóinknak a rodostói mindennapokról, milyen itt az élet?*

~A Rákóczi által precízen meghatározott napirend szerint élünk. Nincs rossz dolgunk mivel Rodostó mesés városát szőlőskertek, gyümölcsösök, gyapotmezők és pompás erdők veszik körbe, valamint a csodás Márvány-tenger partját is minden nap meglátogathatom. Bár a magyarság elszigetelve él itt, rendszeresen kapunk információkat német, latin, holland és francia hírlapok formájában. Nagy szenvedélyemnek az olvasásnak is hódolhatok, az újonnan megjelent könyvekhez is mindig hozzájuthatok. Időnként még a városon kívül is jártunk Rákóczival, előszeretettel vadásztunk és iszap fürdőztünk.

Köszönjük, hogy válaszolt kérdéseinkre

FRISS HÍREINK A SEBÉSZETRŐL

Számos újítás történt az elmúlt időszakban az egészségügyben. Országunkban megjelentek a sebészetet oktató egyetemek, így már nem csak felcserekre, hóhérokra és vásári fogorvosokra bízhatjuk komolyabb problémáinkat, hanem képzett sebészek foglalkoznak a páciensekkel. Emellett véghez vitték az első vérátömlesztéseket, mely több ember életét megmentette e rövid idő alatt és megmenti majd a jövőben is a harctereken.

Tudósok felvetették az úgynevezett „vércsoportok” teóriáját, mely a vérátömlesztésre adott különböző reakciók mögött állhat.

A Napkirály udvarának rendkívül tehetséges sebésze sikeresen kezelte az uralkodó végbélfisztuláját a sebészeti egyetemen szerzett tudásának és a különböző eszközök finomodásának köszönhetően.

Megjelent az ortopédia tudománya, mely azt hirdeti, hogy a csontdeformációkat és anatómiai rendellenességeket még gyermek korban érdemes kezelni, amikor a csontok még formázhatóak, így megfelelően fejlődnek ki. Ezzel a jövőben nagyban csökkenthető a harc és életképtelen polgárok száma.

LIPÓTTAL TÁRSALOGTUNK EGY RÖVID INTERJÚ EREJÉIG A MAGYARORSZÁGI CÉLJAI RÓL ÉS JÖVŐBELI TERVEIRŐL

❖ *Felséges Uram! A magyarság egy része úgy gondolja, hogy a Habsburg uralom nem feltétlen jobb a jelenlegi megosztottságnál vagy a török uralomnál. Ön mit gondol erről?*

-Magyarországnak jelenleg rendre és egységre van szüksége, amit a Habsburg uralkodócsalád kiválón tud biztosítani. Miért választana az országunk egy keleti, hamishitű népet uralkodójául. Ez eretnokség!

❖ *Mit gondol miért nem áll az összes magyar az ön uralkodócsaládja mögé?*

-Sajnos sokan támogatják ezt a balga keleti népet, aki itt állomásozik az ország déli területein... A magyar nép nem érti meg, hogy egy erőskezű, önálló uralkodóra van szükségük.

❖ *Nem gondolja, hogy pont ezt az önkényeskedést nem akarja a nép? Ön visszaszorítja a rendek hatalmát. Nem akarunk a Habsburg család birodalmi törekvéseinek részei lenni.*

-Ez rágalom! Számomra Magyarország az első. Származásomtól függetlenül mindig az ország érdekeit fogom nézni. Azt teszem, ami a legjobb az országnak.

❖ *Ön szerint az egyeduralkodó kiépítése a legjobb az országnak? Inkább a törököt választjuk.*

-Ezen megszólalásából is látszik, hogy ebben az országban mennyi balga ember él... Ennek meglesznek a következményei!

(cikkünk a cenzúra miatt jelent meg időbeli késéssel)

AZ ULMI SKATULYA NÉPEI

Az elmúlt időszakban a magyarságon kívül számos más nép is megtelepedett hazánkban. Ezek a csoportok I. Lipót invitálását elfogadva, a jobb élet reményében, vízi úton érkeztek területeinkre. Reméljük, hogy ezek a népek hazánk javát és fejlődését szolgálják majd.

PÁR SZÓ A METEAFIZIKÁRÓL

Szeretnénk bevezetni kedves olvasóinkat Gottfried Wilhelm Leibniz Metafizika című könyve alapján a tudományterület rejtelmeibe és szeretnénk bemutatni ezt a művet.

A könyv a teremtet világ felépítését és működését tárgyalja, áttekinti a világ oszthatatlan alkotórészeit, elveti az atomelméletet. megtárgyalja a szabad akarat kérdéseit és ír a test és lélek összhangjáról.

Kávézzon ön is!

Elképzelhető, hogy már ön is hallott eme újdonságról, mely nem túl régen jelent meg országunkban. A kávé egy pörkölt -úgynevezett kávébabokból- főzött fekete színű italkülönlegesség. Számos jótékony és pozitív hatása van, melyek a testet és a lelket egyaránt élénkítik. Jogosan merül fel önben a kérdés, hogy magyar területekre hogyan érkezett meg ez a különleges ital. Szóbeszéddek szerint a török néptől vettük át eme ínycenc ital fogyasztását. A mohamedán hit szerint Allah maga küldött egyszer Mohamed prófétának egy csésze friss kávé, habár mi eme történetben nem hiszünk, abban azonban még is egyetértünk, hogy a kávé valóban egy isteni ital. VIII. Kelemen pápát többször is próbálták rávenni, hogy betiltsa „az ördögi italt”,

de amint ajkát érintette a fekete nedű úgy határozott, hogy vétek lenne ezt az italt csak a pogányok fogyasztására hagyni. Így nem tiltotta be. Javasoljuk, hogy ön is próbálja ki, hiszen pápánk is beépítette étrendjébe a kávé t rög tön az első kóstolás után. Erre most van egy nagyszerű lehetőség, hiszen '14-ben' megnyitotta kapuit az első magyar kávéház. E kávéház tulajdonosa a rendkívül nagy tehetséggel megáldott Kávéfőző Balázs. A kávézókb an a finom ital mellett jókat beszélgethet, haladó gondolkodású művelt ifjakkal. El ké pz el h e t ő , h o g y e z e n e m b e r e k m i a t t h a z á n k p o l i t i k á j á t g y ö k e r e s e n m e g v á l t o z t a t ó t ö r t é n é s e k k a p n a k m a j d h e l y e t .

-Keresse Balázs kávéfőzőjét a Régi Posta utcájában! -

A TESTEDZÉS ÉS A HELYES TÁPLÁLKOZÁS FONTOSSÁGA

„SAECULO XVII, aristocratiae motus corporis as ludi vitae partes efficiuntur. Equitatio, lucta, pugna, et pilae ludorum inter amatores maxime numerantur. Sicut mos est, motus corporis et ludus expriedum seipsos et oblectationem sed in valentudem momenti sunt. Partes sunt aristocratiae vitae, quae adhuc hodie motum corporis amant. „

Napjainkban az arisztokrácia számára a sport és a testmozgás kiemelten fontos. A lovaglás, a birkózás, a vívás és a labdajátékok jelenleg a legkedveltebb sportok. A nemesek nagyrészt az önmegvalósítás és az önfejlesztés motiválja, de fontos szerepe van a fizikai erőnlét fenntartásának is. Az arisztokrácia a fontosnak tartja a rendszeres testmozgás mellett a tudatos és egészséges táplálkozást, Minden kedves olvasónknak ajánljuk, hogy kövesse e nemes példát. A táplálkozás is legalább olyan fontos, mint a testmozgás, ezen a téren is kövessen néhány egyszerű példát: különböző húsokat meleg időben ne tartogasson napokig, fogyassza el hamar, különben komoly fertőzések veszélyében van. Emellett a szarvasmarha-járványok idején ajánlot elkerülni az ilyesfajta hús fogyasztását.

Zene a füleimnek

Kollégáknak mesélt Zsolnay István, aki nem rég járt Bécsben Vivaldi nagyszerű koncertjén.

„Életemben először jártam Vivaldi koncertjén. Hatalmas élmény volt látni a zeneszerzőt. Az előadásban kiemelt szerepet szenteltek a Négy Évszak című művének bemutatására, melyet nem rég komponált a művész. A mű mind a négy hegedűversenye páratlan érzéseket keltett bennem. Az én személyes kedvencem a Tél volt. Szinte hallottam benne a hó ropogását, a szarvasok ijedt futkározását és az élelmet kereső mókus kétségbeesését. Úgy futott végig hátamon a hideg, mint kunyhóm ablakán a jégvirág. A nyárban a gyermekek gondtalan játszadozását véltem felfedezni, mely erős nosztalgiával töltött el. Ezután részt vettem a Szent István Székesegyházban megtartott esti misén, ahol szintén Vivaldi által komponált dallamok csendültek fel. Ebből is látszik, hogy a művész milyen széles repertoárral bír. A templom nagyszerű akusztikája páratlanul kihangsúlyozta Gloria című művének érzelmes valóját. Bár most láttam és hallottam életemben először a zeneszerzőt, biztosan állíthatom, hogy még vissza fogok térni előadásaira. „

Zsolnay István

Köszönjük Zsolnay Istvánnak a rendkívül gazdag és élményekkel átitatott beszámolóját. Kívánjuk az egész szerkesztőség nevében, hogy még sokáig lelje örömet korunk egyik legnagyobb zeneszerzőjének műveiben, valamint ajánljuk tisztelt olvasóinknak Vivaldi koncertjeit.

Az alábbiakban közöljük, Mikes Kelemen Rodostóban készült levelét, mely hón szeretett nagynénje számára íródott.

„Édes néném, még kédnek semmi levelét nem vettem, amely nem igen jól esik nekem. De az igen jól esett, látván a köszvény, hogy nem becsülik, a fejedelmet elhagyá, aki is ma a tatár hám látogatására mene, ugyan a tatár hám lován. Igen nagy barátsággal fogadta. Azt gondoltam elsőben, hogy majd elrabolnak bennünket; már csak azt néztem, hogy melyik kötöz meg. De ezek igen emberséges emberek; jó szívvel beszélgettek volna velünk, de oly kevés idő alatt nem leheténk tatárokká. A fejdelem elbúcsúzáva a hámtól, mi is megköszönvén csak főintéssel őtatárságoknak jó akaratjokat, a szállásra menénk, és az urunknál egy szép paripát hagyának. Gondolom, hogy holnap ide hagyjuk ezt a pusztá kies szomorú lakóhelyet, mivel a császár veres hintója elérkezett, amelyet urunk után küldöttek. Veresnek azért hívom, mert kívül veres posztóval vagyon béborítva, de a hintó nevet nem érdemli, mert csak kocsi. Aztot pedig négy fejer szokta húzni vagy vonni. Azokat pedig az ügettetéssel nem terhelik, mivel már azt el is felejtették, annyira megöregedtek; nyolcvan esztendőöt csak adhatni a négynek. Lehetetlen, hogy már ne szóljak a kocsisról. Azt gondolná kéd, hogy valamely

polgármester igazgatja azt a négy lovat. Annak az ő tiszteletre méltó fejer szakállát nagy csendesen mozgatja a nyerges ló. Az egyik keziben a gyeplőt tartja mégis régi szokásból, mondom régi szokásból, mivel a lovai gyeplő nélkül is tudják a leckét; a másik keziben pedig a pipát, gyakorta füstölvén öreg lovait, hogy meg ne náthásodjanak. E’ mind jó, édes néném, de Belgrádnál megverték atörököt; a nép itt már szalad Ázsiában. Úgy tetszik, mintha már a német Drinápolynál volna, noha vagyon onnét másfélszáz mélyföldnire. Eleget mondjuk, hogy mi azért jöttünk, hogy vélek hadakozzunk, de ők csak szaladnak, ki ide, ki amoda. Jaj! édes néném, hogy lehet ilyen néppel hadakozni. Elég a’, hogy holnap megindulunk Drinápoly felé, hogy ott meglássuk azt a hatalmas és sok feleségű császárt és a fényes tündöklő portát. De édes néném, a restséget el kell üzni, a tőt le kell tenni, azokban a kis kezecskékben a pennát kell venni, és énnekem gyakran kell írni, legalább minden héten hét levelet. De az egészségre igen kell vigyázni, és engemet szeretni kell, mert ki szerethetné az édes nénémet jobban, mint én.”

NOVA
POSONIENSIA. MAGYAR NYELVŰ KIADÁSA
MMXXIII

SZERKESZTŐSÉG: BOCK LUCA, PETZ LILLA, KÁLMÁN BÁLINT, DÉVÉNYI
MÓZES

